

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

การพัฒนาโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชีสำหรับโปรแกรม BC Account Version 2 ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางวงจรของการพัฒนาแบบ System Development Life Cycle (SDLC) ได้แก่

5.1.1 **ขั้นวางแผนเตรียมการพัฒนาระบบงาน การวิเคราะห์ และการออกแบบ**
ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโปรแกรม Microsoft Access เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ศึกษา โปรแกรม BC Account Version 2 เพื่อใช้เป็นโปรแกรมที่จะทำการตรวจสอบ และศึกษาโปรแกรม ACL (Audit Command Language) เพื่อศึกษาเทคนิคหรือคำสั่งที่มีประโยชน์ในการตรวจสอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โปรแกรม Microsoft Access ผลการศึกษาความสามารถของโปรแกรม Microsoft Access จากคู่มือการใช้งานในตัวโปรแกรม พบว่าสามารถประยุกต์ใช้งานการตรวจสอบ บัญชีได้ และพบว่าสามารถนำเข้าข้อมูลจากฐานข้อมูล Microsoft Access dBASE5 dBASE3 dBASE4 Microsoft Excel HTML Document Lotus123 Pasadox Text file Windows Share Point Service Microsoft Servers Pages Microsoft IIS 1-2 Rich Text Format Microsoft Word Merge XML และ ODBC ทั้งนี้ไม่สามารถใช้ในการตรวจสอบข้อมูลได้ทุกประเภทซึ่งเป็นข้อจำกัดของโปรแกรม

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบว่าโปรแกรม Microsoft Access มีคิวรี (Query) ที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ โดยไม่ต้องพัฒนาเพิ่มได้แก่ Query ในการหาข้อมูลซ้ำ และ Query ในการ ข้อมูลที่ไม่ซ้ำกัน

2. โปรแกรม BC Account Version 2 ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลของ โปรแกรม BC Account Version 2 ประกอบด้วย ระบบงานหลักคือ ระบบบัญชีแยกประเภท (GL) ระบบงานย่อยคือ ระบบสินค้าคงคลัง (IC) ระบบซื้อ/สั่งซื้อสินค้า (PO) ระบบเจ้าหนี้ (AP) ระบบ ขาย/ออกบิลขาย (BILL) ระบบลูกหนี้ (AR) ระบบเงินสด/ธนาคาร (CHQ) ระบบภาษี (TAX) และ ระบบทรัพย์สิน (FA) จากคู่มือการใช้งานในตัวโปรแกรมและการศึกษาถึงความเชื่อมโยงของแต่ละ ระบบงานโดยการทดสอบการบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบงานต่าง ๆ ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่าโปรแกรม BC Account Version 2 มีฐานข้อมูลประเภท Microsoft Access มีการประมวลผลแบบทันที (Real Time Processing) ซึ่งเป็นการประมวลผลระหว่างระบบงานย่อยด้วยกัน เช่นเมื่อบันทึกซื้อที่ระบบซื้อ (PO) ข้อมูลจะถูกบันทึกไปยังระบบงานเจ้าหนี้ (AP) และระบบงานสินค้าคงคลัง (IC) ทันที และการประมวลผลแบบกลุ่ม (Batch Processing) สำหรับการประมวลผลระหว่างระบบงานย่อยต่าง ๆ มายัง ระบบงานบัญชีแยกประเภท (GL) ซึ่งเป็นระบบงานหลัก นอกจากนี้ยังพบว่าโปรแกรม BC Account

Version 2 มีรายงานที่ประโยชน์ในการตรวจสอบโดยไม่ต้องสร้างเพิ่มเติมคือ รายงานวิเคราะห์ห้อยู่ ลูกหนี้ (Age AR) และอายุเจ้าหนี้ (Age AP)

3. โปรแกรม ACL (Audit Command Language) ผลการการศึกษาพบว่า โปรแกรม ACL (Audit Command Language) สามารถช่วยในการตรวจสอบได้ดี ประกอบด้วยคำสั่งต่าง ๆ ประกอบด้วย คำสั่งนับ (Count) ผลรวม (Total) คำสั่งหาค่าทางสถิติ (Statistics) คำสั่งอันตรายภาคชั้น (Stratify) คำสั่งจัดกลุ่ม (Classify) คำสั่งอายุ (Age) คำสั่งสรุปยอดรวม (Summarize) คำสั่งหาค่าที่ขาดหาย (GAP) และคำสั่งหาค่าข้อมูลที่ซ้ำ (Duplicate)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์ห้อยู่แบบ และพัฒนาเป็นโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี สำหรับโปรแกรม BC Account Version 2 สามารถใช้งานในการตรวจสอบบัญชีกับโปรแกรม BC Account Version 2 เท่านั้น โดยได้แบ่งคำสั่งการใช้งานต่าง ๆ เป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เป็นการนำข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งในการใช้งานของโปรแกรม ACL (Audit Command Language) มาประยุกต์โดยใช้สูตรและคำสั่งที่มีอยู่ในโปรแกรม Microsoft Access มาพัฒนา คำสั่งที่พัฒนาจากโปรแกรม Microsoft Access ได้แก่ นับข้อมูล (Count – Total Field) ค่าทางสถิติ (Statistical) อันตรภาคชั้น (Stratify) การแบ่งกลุ่ม (Classify) อายุ (Age) การวิเคราะห์ช่วงห่างข้อมูล (GAP) การวิเคราะห์ข้อมูลซ้ำ (Duplicate) และการสุ่มข้อมูล (Sampling) ส่วนที่ 2 คือการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะ (Specific Analyze) เป็นส่วนที่ผู้ศึกษาได้ออกแบบเพิ่มเติมเพื่อให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากโปรแกรม BC Account Version 2 ใช้การประมวลผลแบบผสมระหว่างแบบทันที (Real Time Processing) และแบบกลุ่ม (Batch Processing) ผู้ใช้งานสามารถเลือกใช้ระบบงานใดระบบงานหนึ่ง หรือ หลายระบบรวมกันได้ เช่น ผู้ใช้งานสามารถเลือกบันทึกซื้อเชื่อที่ระบบงานซื้อ (PO) ข้อมูลจะถูกส่งไปยังระบบงานเจ้าหนี้ (AP) และสินค้าคงคลัง (IC) ซึ่งเป็นการประมวลผลแบบทันที (Real Time Processing) เมื่อผู้ใช้โอนข้อมูลจากระบบเจ้าหนี้ไปยังระบบบัญชีแยกประเภท (GL) ข้อมูลจะถูกส่งจากระบบงานเจ้าหนี้ไปยังระบบบัญชีแยกประเภท (GL) ซึ่งเป็นการประมวลผลแบบกลุ่ม (Batch Processing) ข้อมูลของบัญชีคุมสินค้าและเจ้าหนี้จากระบบงานบัญชีแยกประเภทจะเท่ากับรายละเอียดของสินค้าจากระบบสินค้าคงคลัง(IC) และ เท่ากับรายละเอียดเจ้าหนี้ของระบบเจ้าหนี้ (AP) กรณีที่ผู้ใช้งานสามารถเลือกบันทึกเข้าสู่ระบบงานใดระบบหนึ่งได้โดยอิสระ อาจมีผลทำให้บัญชีคุมกับบัญชีย่อยไม่ตรงกัน เช่นถ้าผู้ใช้งานเลือกบันทึกงานเข้าสู่โปรแกรม BC Account Version 2 ที่ไม่สม่ำเสมอ คือมีบางครั้งบันทึกซื้อเชื่อที่ระบบสินค้าคงคลัง ข้อมูลจะไม่ถูกส่งกลับไประบบเจ้าหนี้การค้ำอีก จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความเสี่ยงที่ข้อมูลของบัญชีคุมและบัญชีย่อยไม่ตรง ผู้ศึกษาจึงได้ทำการออกแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะ (Specific Analyze) ในส่วนที่ 2 เพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นหาความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

5.1.2 ขั้นตอนการสร้าง การนำไปใช้ การบำรุงรักษาและการพัฒนาโปรแกรมตรวจสอบ ผู้ศึกษาได้พัฒนาโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบตามที่ได้ออกแบบไว้ ทดสอบด้วยข้อมูล

ทดสอบ เมื่อพบข้อผิดพลาดในการประมวล ได้ทำการปรับแก้ไขสูตรต่างๆที่เกี่ยวข้อง และนำไปทดสอบซ้ำ จนได้โปรแกรมที่ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง โปรแกรมที่พัฒนาได้เป็นโปรแกรมที่มีเมนูคำสั่งการใช้งานและรายงานเป็นภาษาไทย สามารถดูผลรายงานทางจอภาพ สั่งพิมพ์ผลรายงานทางเครื่องพิมพ์หรือส่งออกข้อมูลในรูปของแฟ้มข้อมูลประเภท Microsoft Excel เพื่อใช้ในการตรวจสอบหรือจัดทำกระดาษทำการเพิ่มเติมได้ ผู้ใช้งานสามารถใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชีนี้ได้แม้ไม่มีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลของโปรแกรม BC Account Version 2 ทำให้ผู้ใช้งานเกิดความสะดวกเพราะไม่ต้องศึกษาฐานข้อมูลใหม่ทุกครั้งที่จะใช้งานทำให้ประหยัดเวลาในการเขียนคำสั่งประมวลผลในกรณีที่ผู้ใช้งานต้องการเขียนคำสั่งใหม่หรือแก้ไขคำสั่งที่มีอยู่ ผู้ศึกษาออกแบบให้สามารถทำได้เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

ในการใช้งานโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี สำหรับโปรแกรม BC Account Version 2 ที่พัฒนาได้ประกอบด้วย 9 แฟ้ม ซึ่งต้องทำการนำไปบันทึกไว้ใน Drive ที่กำหนดดังนี้

ชื่อแฟ้มข้อมูล (File)	บันทึกไว้ที่
1. โปรแกรมตรวจสอบ	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\AUDIT PROGRAM.mdb
2. ฐานข้อมูลที่จะนำมาตรวจสอบ	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\DATA TEST.mdb
3. หนังสือยืนยันยอดลูกหนี้	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\หนังสือยืนยันยอดลูกหนี้.doc
4. หนังสือยืนยันยอดเจ้าหนี้	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\หนังสือยืนยันยอดเจ้าหนี้.doc
5. กระดาษทำการค้นหาช่วงห่างข้อมูล GAP	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\GAP.xls
6. กระดาษทำการผลต่างการบันทึกอัตราค่าเสื่อมคิดประเภท	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\ค่าเสื่อมราคา.xls
7. รายละเอียดประกันภัย	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\เบี้ยประกันภัยจ่าย.xls
8. ตารางที่อยู่และข้อมูลลูกหนี้	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\AR Address.xls
9. ตารางที่อยู่และข้อมูลเจ้าหนี้	C:\AUDIT PRDGRAM FOR BC\Excel File\Working Paper\AP Address.xls

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

1. ผู้ศึกษาได้ทำการพัฒนาโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี สำหรับ โปรแกรม BC Account Version 2 สามารถใช้งานในการตรวจสอบบัญชีกับโปรแกรม BC Account Version 2 เท่านั้น ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้ง่ายเมนูคำสั่งและรายงานเป็นภาษาไทย ไม่ต้องศึกษาฐานข้อมูลใหม่ ทุกครั้งที่ทำการศึกษาและผู้ใช้งานไม่ต้องมีความรู้คำสั่งหรือสูตรการใช้งานมากนัก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ สรรสกล พิภูลเคหา กรณีศึกษา การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบบัญชีสำหรับกิจการซื้อขายไปที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชี ที่ใช้โปรแกรม เดลไฟส์ (Delphi) ในการพัฒนาใช้สำหรับตรวจสอบฐานข้อมูลประเภท dBASE เท่านั้น หน้าจอคำสั่งและรายงานที่ได้เป็นภาษาอังกฤษ ผู้ใช้ต้องมีศึกษาฐานข้อมูลที่จะทำการศึกษาใหม่ทุกครั้งที่จะทำการศึกษา รวมถึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลที่จะทำการตรวจสอบจึงจะสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ศึกษาได้ศึกษาเทคนิคการตรวจสอบโปรแกรมบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปที่โปรแกรม ACL (Audit Command Language) พบว่าโปรแกรม ACL (Audit Command Language) สามารถช่วยในการตรวจสอบและจัดทำกระดาษทำการได้ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาณุมาศ แสงประเสริฐ กรณีศึกษาการนำโปรแกรม IDEA มาใช้เพื่อตรวจสอบบัญชีในกิจการที่บันทึกบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้ทำการศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปโปรแกรม IDEA ซึ่งเป็นโปรแกรมตรวจสอบทั่วไปเช่นเดียวกันกับโปรแกรม ACL (Audit Command Language) ซึ่งสามารถช่วยในการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีของกิจการที่ใช้โปรแกรมบัญชีในการจัดทำบัญชีได้ดี มีความสามารถในการเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ซับซ้อนได้

5.3 ข้อค้นพบ

เมื่อผู้ศึกษานำโปรแกรม Microsoft Access มาพัฒนาเป็นโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี โดยเทียบเคียงคำสั่งจากโปรแกรมตรวจสอบทั่วไป โปรแกรม ACL (Audit Command Language) พบว่าสามารถเทียบเคียงคำสั่งในการประมวลผล หรือประยุกต์ใช้คำสั่งของโปรแกรม Microsoft Access กับโปรแกรมตรวจสอบทั่วไปโปรแกรม ACL (Audit Command Language)

5.4 ข้อจำกัด

1. โปรแกรม Microsoft Access ที่ใช้ในการพัฒนา มีข้อจำกัดในการใช้งานกับฐานข้อมูลบางประเภท และไม่สามารถใช้กับฐานข้อมูลขนาดใหญ่ได้ ทำให้ไม่สามารถใช้ในการตรวจสอบกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีได้ทุกประเภท ผู้ใช้งานต้องศึกษาประเภทของฐานข้อมูลที่จะทำการตรวจสอบ ว่าสามารถนำมาใช้ในโปรแกรม Microsoft Access ได้หรือไม่ ก่อนทำการตรวจสอบ

2. โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชีที่ได้พัฒนานี้ ใช้ได้กับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี BC Account Version 2 เท่านั้น ไม่สามารถใช้กับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีอื่นได้
 สิ่งที่ควรระวัง กรณีที่มีการเปิดให้ผู้ใช้งานเข้าสู่หน้าจอของการออกแบบคำสั่ง เพื่อแก้ไขคำสั่งที่มีอยู่เดิม จะมีผลทำให้คำสั่งเดิมเปลี่ยนแปลงไป อาจมีผลทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ไม่ถูกต้อง

5.5 ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชีที่ได้พัฒนาขึ้นนี้จะใช้ได้เฉพาะกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี BC Account Version 2 ดังนั้นผู้สนใจสามารถประยุกต์ใช้คำสั่งและวิธีการใช้โปรแกรม Microsoft Access ที่ได้จากการศึกษานี้ ไปประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีอื่น ๆ ได้